

V Bruseli 11. decembra 2025
(OR. en)

16777/25

ENER 679
CLIMA 601
CONSOM 306
TRANS 646
AGRI 712
IND 617
ENV 1387
COMPET 1345
FORETS 143
RELEX 1684
ECOFIN 1736

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	11. decembra 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2025) 1005 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV „Balík opatrení pre európske elektrizačné sústavy“

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 1005 final.

Príloha: COM(2025) 1005 final

V Bruseli 10. 12. 2025
COM(2025) 1005 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNE MU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

„Balík opatření pre európske elektrizačné sústavy“

1. Úvod

Európska únia sa v posledných rokoch ocitla na kritickej križovatke v dôsledku bezprecedentných globálnych geopolitických zmien a výkyvov obchodu. Pokračujúca útočná vojna Ruska proti Ukrajine zdôraznila mimoriadny význam energetickej bezpečnosti a konkurencieschopnosti pri formovaní nášho spoločného osudu. Je nevyhnutné, aby sme našim podnikom a občanom bez ohľadu na to, v ktorom členskom štáte sa nachádzajú, zabezpečili prístup k dostatku čistej a cenovo dostupnej energie vyrobenej v Európe.

To sa však dá dosiahnuť len **posilnením našej energetickej infraštruktúry, ktorá je pilierom nielen nášho energetického systému, ale aj samotnej Európy.** Kľúčovým prvkom tohto úsilia sú elektrizačné sústavy. Tým, že umožňujú efektívny tok energie medzi členskými štátmi, integrujú lacnejšiu čistú energiu a urýchľujú elektrifikáciu, pomáhajú **znižovať ceny energie a podporujú cenovo dostupný život pre všetkých Európanov,** ako sa zdôrazňuje v akčnom pláne Komisie pre cenovo dostupnú energiu.¹ Zároveň zaisťujú bezpečné a spoľahlivé dodávky energie a umožňujú krajinám vzájomne sa podporovať v čase núdze v súlade s **cieľmi plánu REPowerEU a umožňujú postupné ukončenie dovozu ruskej energie**².

Napriek pokroku dosiahnutému v rámci súčasného právneho rámca EÚ máme stále príliš málo domácej energie a nedosiahli sme takú úroveň prepojenia medzi členskými štátmi, ktorá by umožnila vytvorenie skutočnej energetickej únie, keďže niekoľko členských štátov nesmeruje k dosiahnutiu cieľa prepojenia na úrovni 15 % do roku 2030. **Náklady spôsobené nečinnosťou sú ohromujúce:** v roku 2022 mali fosílna palivá najväčší podiel na hrubej dostupnej spotrebe energie v EÚ (70 %), pričom 98 % celkového množstva ropy a plynu spotrebovaného v členských štátoch pochádzalo z dovozu³. EÚ je tak vystavená cenovej volatilite a geopolitickým rizikám. V roku 2024 Európa minula na dovoz fosílnych palív približne 375 miliárd EUR⁴. V ostrom protiklade sú pomerne nízke investície do elektriny z obnoviteľných zdrojov a elektrizačných sústav: Európa v roku 2025 vynaložila 117 miliárd USD, zatiaľ čo Čína 327 miliárd USD⁵.

Nedostatočná integrácia a nedostatok investícií do našej energetickej infraštruktúry majú **priamy vplyv na ceny za energiu pre európskych občanov** a na rozvoj strategických odvetví v celej EÚ, ako je napríklad emisne neutrálny priemysel alebo digitálne technológie. V správach Draghiho a Lettu sa zdôrazňuje, že naše **ceny elektriny sú stále 2- až 3-krát vyššie** ako v USA; maloobchodné ceny elektriny pre priemysel v EÚ boli v 2. štvrtroku 2024

¹ [EUR-Lex – 52025DC0079 – SK – EUR-Lex.](#)

² [REPowerEU.](#)

³ [Renewables, electrification and flexibility - For a competitive EU energy system transformation by 2030 | Publications | European Environment Agency \(EEA\)](#) [Obnoviteľné zdroje energie, elektrifikácia a flexibilita – pre transformáciu na konkurencieschopný energetický systém EÚ do roku 2030 | Publikácie | Európska environmentálna agentúra (EEA)], s. 6 a 16.

⁴ [Imports of energy products to the EU down in 2024 - News articles - Eurostat](#) (Dovoz energetických výrobkov do EÚ sa v roku 2024 znížil – Spravodajské články – Eurostat).

⁵ [China's energy dominance in three charts | MIT Technology Review](#) (Energetická dominancia Číny v troch grafoch | MIT Technology Review).

2,2-násobne vyššie ako v USA, dvojnásobne vyššie ako v Číne a 1,2-násobne vyššie ako v Japonsku (historicky nižšie)⁶. V prvom polroku 2025 sa priemerná cena elektriny pre spotrebiteľov v EÚ pohybovala medzi 0,3835 EUR za kWh v Nemecku a 0,1040 EUR za kWh v Maďarsku, zatiaľ čo ceny elektriny pre spotrebiteľov mimo domácnosti sa pohybovali medzi 0,2726 EUR za kWh v Írsku a 0,0804 EUR za kWh vo Fínsku⁷. Hlavným dôvodom tohto rozdielu je nedostatočná úroveň investícií do našej infraštruktúry a jej integrácie. **Ak nebudeme konať**, do roku 2030 zostane nenaplnených 45 % potrieb cezhraničnej kapacity elektriny (čo predstavuje 41 GW)⁸ a nevyužitá energia z obnoviteľných zdrojov môže do roku 2040 dosiahnuť až 310 TWh,⁹ čo je takmer polovica spotreby elektriny v roku 2023.

Na druhej strane, **ak budeme konať, prínosy sú jasné**: lepšia integrácia trhu by mohla viesť k ročným úsporám nákladov vo výške 40 miliárd EUR, zatiaľ čo zvýšenie cezhraničného obchodu s elektrinou o 50 % by mohlo zvýšiť ročný rast HDP EÚ do roku 2030 o približne 18 miliárd EUR (alebo 0,1 %¹⁰). Do roku 2030 nám chýba 88 GW cezhraničnej prenosovej kapacity elektrickej energie. Investícia vo výške 5 miliárd EUR by znížila náklady na sústavu o 8 miliárd EUR, čím by sa dosiahol **čistý hospodársky zisk vo výške 3 miliardy EUR** a poukázalo by sa na to, ako môže rozvoj elektrizačnej sústavy priniesť skutočnú pridanú hodnotu a úspory nákladov pre Európanov¹¹.

Preto je nevyhnutné, aby sme spoločne prijali rozhodné opatrenia na vyriešenie štrukturálnych problémov v plánovaní a realizácii energetickej infraštruktúry EÚ s cieľom úspešne vytvoriť skutočnú energetickú úniu, ktorá umožní energetickú nezávislosť, posilní našu konkurencieschopnosť, urýchli dekarbonizáciu a podporí našu energetickú bezpečnosť. Presne to je cieľom **balíka opatrení pre európske elektrizačné sústavy**, ktorý dnes predložila Komisia. Doplnením týchto opatrení je **iniciatíva Energetické dial'nice**, ktorú v roku 2025 odštartovala predsedníčka von der Leyenová vo svojom prejave o stave Únie a ktorej cieľom je urýchliť pokrok v oblasti kritických a naliehavo potrebných projektov energetickej infraštruktúry prostredníctvom **okamžitých opatrení**, čím sa zabezpečí, že budeme môcť naplno využiť potenciál nášho energetického systému na dodávky energie pre odolnejšiu, konkurencieschopnejšiu a udržateľnejšiu Európu.

2. Riešenie štrukturálnych prekážok prostredníctvom balíka opatrení pre európske elektrizačné sústavy

⁶ Európska komisia, Akčný plán pre cenovo dostupnú energiu [COM(2025) 79], s. 1.

⁷ [Electricity price statistics - Statistics Explained - Eurostat](#) (Štatistické údaje o cenách elektriny – Vysvetlená štatistika – Eurostat).

⁸ [TYNDP 2024 / Infrastructure Gaps Report / Opportunities for a more efficient European power system by 2050](#) (Desaťročný plán rozvoja siete z roku 2024 / Správa o nedostatkoch v infraštruktúre / Príležitosti pre efektívnejšiu európsku elektrizačnú sústavu do roku 2050).

⁹ [Electricity and heat statistics - Statistics Explained - Eurostat](#) (Štatistické údaje týkajúce sa elektriny a tepla – Vysvetlená štatistika – Eurostat).

¹⁰ *IMF Staff Background note on EU Energy Market Integration* (Podkladový dokument zamestnancov MMF o integrácii trhu s energiou v EÚ), 17. január 2025, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5438-2025-INIT/en/pdf>, s. 5.

¹¹ [TYNDP 2024 / Infrastructure Gaps Report / Opportunities for a more efficient European power system by 2050](#) (Desaťročný plán rozvoja siete z roku 2024 / Správa o nedostatkoch v infraštruktúre / Príležitosti pre efektívnejšiu európsku elektrizačnú sústavu do roku 2050).

A. Budovanie jednotnej energetickej budúcnosti: posilnenie plánovania cezhraničnej infraštruktúry v celej EÚ a maximalizácia využitia existujúcej infraštruktúry

Vďaka súčasnému rámcu plánovania elektrizačnej sústavy podľa nariadenia o TEN-E sa dosiahol výrazný pokrok v koordinácii a rozvoji projektov cezhraničnej energetickej infraštruktúry. Od roku 2014 bolo 124 projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme podporených sumou 8,4 miliardy EUR z Nástroja na prepájanie Európy, čím sa uvoľnilo najmenej 15,8 miliardy EUR súkromných investícií¹². **Je však nevyhnutné prijať ďalšie opatrenia na zabezpečenie bezproblémovej koordinácie riadenia na vnútroštátnej úrovni, regionálnej úrovni a úrovni EÚ a medzi sektormi, aby sa zabezpečila plne optimalizovaná a prepojená sústava.**

Aby sme v tomto smere pokročili, musíme na základe existujúcich štruktúr, doteraz získaných skúseností a posilnenej regionálnej spolupráce prejsť na **rámec plánovania cezhraničnej energetickej infraštruktúry EÚ**, ktorý umožní koordinovanejšiu a dôkladnejšiu identifikáciu potrieb, čím sa zabezpečí súlad projektov so súčasnými aj budúcimi európskymi cieľmi. Balík podporuje aj lepšie prepojenú európsku energetickú sieť, čím posilňuje strategickú autonómiu, bezpečnosť a odolnosť Európy a zároveň **podporuje posilnenú spoluprácu so susednými partnerskými krajinami** z Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), Energetického spoločenstva, Východného partnerstva a južného susedstva.

V nadväznosti na dnešný navrhnutý balík **Komisia** do dvoch rokov od jeho prijatia **vypracuje komplexný centrálny scenár EÚ**, ktorý bude v súlade s cieľmi EÚ v oblasti energetiky a klímy a poskytne nákladovo efektívny, konkurencieschopný a bezpečný systém na úrovni EÚ. Centrálny scenár bude vychádzať z príspevkov členských štátov a všetkých relevantných zainteresovaných strán, pričom sa zohľadnia **synergie medzi jednotlivými sektormi**. Na základe toho **potom siete ENTSO a ENNOH určia potreby infraštruktúry**.

Okrem toho **je potrebná posilnená európska intervencia, ak sa zistí potreba cezhraničnej kapacity**, pre ktorú neboli predložené príslušné návrhy projektov na jej riešenie. Komisia by mala byť schopná iniciovať **proces „vyplňania medzier“** založený na silnej regionálnej spolupráci a vyzvať prevádzkovateľov sústav a prípadne realizátorov projektov, aby navrhli projekty na riešenie nenaplnených potrieb.

Na dosiahnutie integrovaného systému je nevyhnutná silnejšia koordinácia medzi vnútroštátnym a európskym plánovaním, pretože vnútorné prvky siete významne ovplyvňujú rozvoj cezhraničnej infraštruktúry, ktorý má potom vplyv na cezhraničný obchod. **Plánovanie distribučných sústav** preto musí byť dobre koordinované s plánovaním na úrovni prenosu a malo by sa realizovať v úzkej spolupráci s verejnosťou aj priemyslom, aby boli budúce sústavy pripravené prispôbiť sa rastúcej výrobe elektriny a dopytu po nej.

¹² [CINEA Project Portfolio - Welcome | Sheet - Olik Sense](#) (Portfólio projektov agentúry CINEA – Vitajte | Hárók – Qlik Sense).

Komisia bude v spolupráci so všetkými relevantnými zainteresovanými stranami ďalej napredovať v tejto práci v rámci **Akčného plánu pre elektrizačné sústavy z roku 2023**¹³.

Medzitým je kľúčom k dosiahnutiu cenovo dostupnej a udržateľnej energetickej transformácie a k zaisteniu energetickej bezpečnosti **maximalizácia využívania existujúcej infraštruktúry pred investíciami do nových kapacít**. V súlade so zásadou „energetická účinnosť na prvom mieste“ je **potrebné ďalej stimulovať rozsiahlejšie zavádzanie inteligentných elektrizačných sústav, inovačných a digitálnych technológií a opatrení na zvýšenie efektívnosti sústav na úrovni siete aj na úrovni používateľov** a zároveň zabezpečiť dostatočnú kapacitu sústav na včasné uspokojenie dodatočného dopytu. Napríklad využívaním technológií na zlepšenie sietí možno do roku 2040 zvýšiť celkovú kapacitu siete v Európe o 20 až 40 % a znížiť náklady o 35 % v porovnaní s tradičným rozširovaním siete do roku 2040¹⁴. V rámci balíka opatrení pre európske elektrizačné sústavy sa navrhuje pevne **zakotviť tieto zásady do plánovania sietí a podporovať súvisiace projekty** popri rozširovaní fyzickej infraštruktúry. Na práve spustenej platforme Technopédia sú predstavené osvedčené postupy pri využívaní technológií na zlepšenie sietí a inovačných technológií¹⁵. Komisia budúci rok predstaví aj strategický plán pre digitalizáciu a umelú inteligenciu v odvetví energetiky, ktorý pomôže rozšíriť inteligentné riešenia v európskych elektrizačných sústavách. Digitálne nástroje môžu pomôcť riešiť zvýšenú volatilitu vznikajúcu najmä v dôsledku integrácie energie z obnoviteľných zdrojov. Navyše veľká dátová a cloudová infraštruktúra môže prispieť k posilneniu stability sústavy, a preto sa bude brať do úvahy pri plánovaní.

Okrem toho, keďže v niektorých členských štátoch začína byť prístup do sústav problémom, kreatívne riešenia môžu pomôcť uvoľniť kapacitu a efektívne riadiť čakacie listiny. Dnes prijaté **Usmernenie o efektívnych pripojeniach do elektrizačnej sústavy** obsahuje odporúčania a osvedčené postupy, ktoré môžu členské štáty a národné regulačné orgány použiť na okamžité riešenie týchto problémov a čo najefektívnejšie využívanie existujúcich sústav. Patrí medzi ne uplatňovanie zásady „prvý pripravený bude prvý vybavený“, transparentné kritériá pripravenosti pre všetky žiadosti o pripojenie, stanovenie jasných míľnikov napredovania projektov so súvisiacimi sankciami za ich nedodržanie a pravidelné monitorovanie a čistenie čakacích listín.

Balík opatrení pre elektrizačné sústavy preto zohráva kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby bol náš trh s elektrinou stále spoľahlivý a efektívny. Posilňuje efektívne využívanie existujúcej infraštruktúry, čím prispieva k sprístupneniu 70 % prenosovej kapacity dostupnej na účely medzioblastného obchodu s elektrinou¹⁶. Okrem toho podporuje náš záväzok dosiahnuť cieľ 15 % prepojenia elektrických sietí do roku 2030 a zároveň sa v rámci neho

¹³ [Elektrizačné sústavy, chýbajúci článok – Akčný plán EÚ pre elektrizačné sústavy](#), COM(2023) 757 final.

¹⁴ Monitorovacia správa agentúry ACER z roku 2024 o elektrickej infraštruktúre, [ACER 2024 Monitoring Electricity Infrastructure.pdf](#).

¹⁵ [TSO DSO Technopedia - Home](#) (Technopédia PPS/PDS – Domov).

¹⁶ Ako sa stanovuje v článku 15 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou, uvedená minimálna kapacita sa musí dosiahnuť do 31. decembra 2025.

pripravuje práca na revízii nariadenia o riadení, aby bolo v súlade s našimi ambíciami v oblasti klímy a energetiky na nasledujúce desaťročie.

B. Premena plánov na konkrétne kroky: urýchlenie realizácie projektov energetickej infraštruktúry v praxi

Identifikácia infraštruktúrnych potrieb a projektov je len polovica cesty. Aj keď sú projekty definované, výstavba často viazne z dôvodu zdĺhavých povolovacích postupov, neakceptovania zo strany verejnosti, finančných prekážok alebo ťažkostí pri rozdelení nákladov medzi členské štáty. Všetky tieto problémy je potrebné riešiť a zároveň zvýšiť bezpečnosť a odolnosť našej infraštruktúry voči úmyselným aj náhodným narušeniam.

Po prvé, pomalé **vydávanie povolení** je stále jednou z **najvýznamnejších prekážok včasného zavádzania energetickej infraštruktúry a výroby energie v EÚ**. V roku 2023 sa podľa agentúry ACER 26 % projektov spoločného záujmu v oblasti elektriny oneskorilo v priemere o 12 mesiacov, pričom samotné vydávanie povolení predstavovalo viac ako polovicu celkového časového rámca realizácie elektrickej infraštruktúry¹⁷. Podobne aj **lehoty na vydanie povolenia sa v jednotlivých členských štátoch značne líšia**, pričom pre prenosové sústavy trvajú v priemere 5 rokov,¹⁸ pre projekty spoločného záujmu v priemere 4,3 roka,¹⁹ pre projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov do 9 rokov,²⁰ pre zariadenia na skladovanie energie 1 až 7 rokov²¹ a pre nabíjacie stanice do 2 rokov.²²

V rokoch 2022 a 2023 EÚ prijala významné opatrenia na urýchlenie udeľovania povolení pre projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a infraštruktúry, a to aj prostredníctvom núdzového nariadenia (platného do júna 2025) a revízie smernice o energii z obnoviteľných zdrojov (RED). Stále však pretrvávajú oneskorenia, najmä pri integrácii samostatných úložísk a nabíjacích staníc. Okrem toho environmentálne posudzovanie, hoci je potrebné na zabezpečenie ochrany biodiverzity a spoločenskej akceptácie projektov, vo svojich súčasných podobách účinne nezohľadňuje špecifickosť projektov s minimálnym vplyvom na životné prostredie a môže spôsobiť zbytočné oneskorenia.

V tejto súvislosti sa v rámci balíka opatrení pre európske elektrizačné sústavy v koordinácii s regulačným rámcom EÚ pre ochranu životného prostredia zavádza **rámec na úrovni EÚ**

¹⁷ [2023 ACER PCI Report.pdf](#).

¹⁸ Monitorovacia správa agentúry ACER z roku 2024, *Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system* (Rozvoj elektrickej infraštruktúry na podporu konkurencieschopného a udržateľného energetického systému), s. 18.

¹⁹ <https://www.acer.europa.eu/media/charts/PCIs-and-PMIs-monitoring-2025>.

²⁰ Záverečnú správu nájdete na stránke: [Technical support for RES policy development and implementation – Simplification of Permission and Administrative Procedures for RES Installations \(RES Simplify\) - Publications Office of the EU](#) [Technická podpora pre rozvoj a vykonávanie politiky v oblasti obnoviteľných zdrojov energie – Zjednodušenie povolovacích a administratívnych postupov pre zariadenia založené na obnoviteľných zdrojoch energie (RES Simplify) – Úrad pre vydávanie publikácií EÚ].

²¹ Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research ISI a kol., [Study on energy storage](#) (Štúdia o uskladňovaní energie), 2023.

²² Informácie, ktoré zhromaždili organizácie zaoberajúce sa nabíjaním elektrických vozidiel, najmä ChargeUp Europe, Ionity a Milence.

na zjednodušenie a zrýchlenie postupov udeľovania povolení pre všetku sieťovú infraštruktúru, projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, projekty v oblasti skladovania energie a nabíjacie stanice a ďalej sa posilňujú ustanovenia pre projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme. Dekarbonizácia je prvým opatrením, ktoré môže pomôcť chrániť prírodu a znížiť znečistenie ovzdušia. Tieto zjednodušené postupy udeľovania povolení sa zameriavajú na prípady, keď sú na základe rozsiahlych skúseností s vykonávaním súčasného právneho rámca vplyvy na životné prostredie obmedzené; navrhované zmeny pomáhajú dosiahnuť **rovnováhu medzi ochranou biodiverzity a rýchlym zavedením systému čistej energie**. Cieľom je dosiahnuť, aby sa povoľovací proces v závislosti od typu projektu vo väčšine prípadov obmedzil na dva roky, pričom v prípade najzložitejších projektov by to mali byť maximálne tri roky.

Účasť verejnosti na plánovaní a prevádzke projektov je takisto nevyhnutná na vybudovanie dôvery a dosiahnutie cieľov EÚ, čím sa minimalizujú zdĺhavé súdne spory.²³ V rámci balíka opatrení pre elektrizačné sústavy sa vyžaduje, aby **sa prínosy z projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov s výkonom nad 10 MW prerozdeľovali v prospech miestneho obyvateľstva aj mimo energetických spoločností**. Balík takisto umožňuje nezávislým sprostredkovateľom podporovať včasný dialóg a mediáciu, čím sa ďalej zníži riziko súdnych sporov a podporí sa spolupráca pri rozvoji. Komisia s cieľom riešiť obavy týkajúce sa akceptácie zo strany verejnosti ponúkne **v prvom štvrtroku 2026 aj praktický súbor nástrojov na začlenenie verejnosti**, ktorý uľahčí výmenu osvedčených postupov a budovanie kapacít týkajúcich sa spôsobu, ako zapojiť občanov a miestne orgány a podporovať spoločné využívanie prínosov projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.²⁴

Druhý problém vyplýva z rastúceho dopytu po energetickej infraštruktúre, ktorý vyvíja značný tlak na **dodávateľské reťazce, dostupnosť pracovnej sily a zručnosti**, zatiaľ čo úzke miesta vo výrobe čoraz viac obmedzujú rozširovanie a modernizáciu našej elektrizačnej sústavy. Hoci Európa je domovom popredných výrobcov sieťových technológií, súčasná výrobná kapacita v niektorých segmentoch nepostačuje na uspokojenie dopytu²⁵ a **sektor sa musí rozšíriť, aby udržal krok**.

Ako sa zdôrazňuje v usmernení o efektívnych pripojeniach do elektrizačnej sústavy, **viditeľnosť dopytu je nevyhnutná na usmerňovanie investičných rozhodnutí v odvetví**. S cieľom pomôcť pri riešení tohto problému bude Komisia spolupracovať so subjektom PDS

²³ Príslušné príklady osvedčených postupov možno nájsť v dokumente SWD(2024) 124 final – *Guidance to Member States on good practices to speed up permit-granting procedures for renewable energy and related infrastructure projects* (Usmernenie pre členské štáty k osvedčeným postupom na urýchlenie postupov udeľovania povolení pre projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a súvisiacej infraštruktúry).

²⁴ Napríklad Dohovor primátorov a starostov, pakt o angažovanosti a iniciatíva Fast & Fair Renewables and Grids.

²⁵ Napríklad ceny a realizačné lehoty nových transformátorov a káblov sa v roku 2025 v porovnaní s rokmi 2021 – 2022 takmer zdvojnásobili [zdroj: [Building the future transmission grid – Strategies to navigate supply chain challenges](#) (Budovanie budúcej prenosovej sústavy – stratégie na zvládnutie výziev v dodávateľskom reťazci); IEA, február 2025].

EÚ na tom, aby bola **do uskutočnenia Fóra pre energetickú infraštruktúru v roku 2026 zriadená platforma pre plánovanie distribučnej sústavy EÚ**, ktorá bude na úrovni distribúcie poskytovať prehľad o budúcich plánoch a súvisiacich výrobných potrebách v členských štátoch. Komisia aktívne presadzuje sériu opatrení na zmiernenie tlakov na dodávateľský reťazec, najmä posilnením svojej práce, ktorá sa začala v rámci opatrenia 13 Akčného plánu pre elektrizačné sústavy a ktorej cieľom je zefektívniť a harmonizovať **spoločné technologické špecifikácie a technické požiadavky** a zlepšiť interoperabilitu sietí HVDC. **Modernizácia európskeho rámca pre verejné obstarávanie**, ktorá bola ohlásená na budúci rok, bude mať takisto zásadný význam pri ďalšom presadzovaní cieľa, ktorým je podpora našej výrobnéj základne vrátane sieťových technológií, ktoré sú „Vyrobené v Európe“.

Po tretie, na zabezpečenie **cenovo dostupného zavádzania sústav** je potrebné **mobilizovať súkromné investície**. Keďže sieťová infraštruktúra je z veľkej časti financovaná prostredníctvom taríf, získanie značného objemu potrebných investícií (1,2 bilióna EUR na elektrické siete do roku 2040 vrátane 730 miliárd EUR na samotné distribučné sústavy a 240 miliárd EUR na vodíkové siete²⁶) predstavuje výzvu. Spoliehanie sa na súčasný rámec by mohlo viesť k vyšším cenám pre spotrebiteľov, je teda potrebná akcia zo strany EÚ v tejto oblasti.

Musíme preto zabezpečiť sieťové poplatky odolné voči budúcim zmenám²⁷ a v prípade potreby **preskúmať ďalšie spôsoby financovania infraštruktúry** vrátane požiadavky na použitie časti **príjmov z preťaženia na investície do spojovacích vedení na zozname projektov spoločného záujmu/projektov vo vzájomnom záujme**. Okrem toho, keďže cezhraničná energetická infraštruktúra sa čoraz viac integruje, **čoraz viac projektov prináša výhody aj mimo územia, na ktorom sú postavené**. Preto je nevyhnutné spravodlivé a transparentné rozdelenie nákladov, aby sa zabránilo neprimeranému zaťaženiu miestnych spotrebiteľov. V záujme vyriešenia tohto problému je cieľom balíka opatrení pre európske elektrizačné sústavy poskytnúť väčšiu transparentnosť, istotu a spravodlivosť v spôsobe posudzovania a rozdeľovania nákladov a prínosov a **umožniť spájanie projektov spoločného záujmu alebo projektov vo vzájomnom záujme** na uľahčenie diskusií o rozdelení nákladov. Spájaním sa môže uľahčiť aj financovanie, napríklad prostredníctvom založenia účelovo vytvorených subjektov, čím sa prilákajú ďalšie investície.

Európa rozširuje finančnú podporu pre energetickú infraštruktúru. Nedávno prijaté právne predpisy o strednodobom preskúmaní politiky súdržnosti umožňujú národným a regionálnym orgánom prerozdeliť finančné prostriedky na obdobie 2021 – 2027 na kľúčové priority, ako je napríklad energetická transformácia²⁸. Navyše návrh Komisie na budúci **viacročný finančný**

²⁶ Artelys, LBST, Trinomics, Finesso, A. a kol., *Investment needs of European energy infrastructure to enable a decarbonised economy* (Investičné potreby európskej energetickej infraštruktúry s cieľom umožniť dekarbonizované hospodárstvo), 2025.

²⁷ https://energy.ec.europa.eu/publications/communication-future-proof-network-charges-reduced-energy-system-costs_sk.

²⁸ Podpora by mohla smerovať na rozvoj cezhraničných spojovacích vedení, rozširovanie obnoviteľných zdrojov energie, ako sú slnečná a veterná energia, zavádzanie nabíjacej infraštruktúry a modernizáciu energetických distribučných sietí s cieľom efektívne zvládať výkyvy v dodávkach.

rámec²⁹ obsahuje výrazne posilnený **Nástroj na prepájanie Európy**. Samotné finančné prostriedky EÚ však nemôžu pokryť naše obrovské investičné potreby. Rozpočet EÚ musí zohrávať významnejšiu úlohu pri znižovaní rizika pre súkromné investície a uvoľňovaní financovania od inštitucionálnych investorov. V rámci pripravovanej **stratégie pre investície do čistej energie** budú navrhnuté konkrétne opatrenia na prilákanie a zabezpečenie väčšej podpory vo forme **investícií zo súkromného sektora**, a to aj s podporou EIB, ktorá je kľúčovým partnerom pri urýchlňovaní zavádzania elektrizačných sústav.

Pokiaľ ide o **vodík**, vývoj projektov je stále pomalý z dôvodu obmedzenej bankovateľnosti a vysokých rizík v celom hodnotovom reťazci. Na riešenie tohto problému **Komisia posúdi a prípadne podporí realizáciu možných riešení**, ako sú napríklad rozdielové zmluvy alebo cezhraničná koordinácia regulačných nástrojov, a to aj v rámci **regionálnych skupín na vysokej úrovni**, s cieľom zabezpečiť **koordinovaný pokrok a pomôcť preklenúť medzery vo financovaní**.

Po štvrté, **posilnenie bezpečnosti a odolnosti našej energetickej infraštruktúry** má rozhodujúci význam v súčasnom geopolitickom kontexte a vzhľadom na rastúce riziká súvisiace s klímou. Nedávne incidenty v Baltskom mori vrátane poškodenia plynovodu Balticconnector a spojovacieho vedenia Estlink 2 poukazujú na zraniteľnosť cezhraničných energetických aktív, pričom udalosti súvisiace s klímou a náhodné narušenia sú stále významnými rizikami pre bezpečnosť dodávok.

V záujme ochrany energetickej nezávislosti EÚ sa v balíku opatrení pre elektrizačné sústavy od začiatku začleňujú do plánovania cezhraničných projektov aspekty fyzickej a kybernetickej bezpečnosti, podporuje sa odolnosť a bezpečnosť novej infraštruktúry už v štádiu návrhu, zvyšuje sa transparentnosť vlastníctva, aby sa zabránilo závislosti od vysokorizikových zahraničných subjektov, a zabezpečuje sa, aby vylepšenia fyzickej a kybernetickej bezpečnosti a odolnosti existujúcej infraštruktúry boli oprávnené na financovanie z Nástroja na prepájanie Európy, pričom sa predchádza prekryvaniu s inou finančnou podporou EÚ. Okrem toho bude Komisia na základe Akčného plánu na zaistenie bezpečnosti káblov pokračovať vo svojej práci prostredníctvom regionálnych káblových centier a posilní uplatňovanie súboru nástrojov na zaistenie bezpečnosti káblov³⁰.

3. Osem priorít pre energetickú chrbticu Európy: iniciatíva Energetické dial'nice

²⁹ EÚ v súčasnosti poskytuje značnú podporu okrem iného prostredníctvom Nástroja na prepájanie Európy, Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu alebo plánov obnovy a odolnosti. Podľa návrhu Komisie na budúci viacročný finančný rámec by sa rozpočet **Nástroja na prepájanie Európy v oblasti energetiky** (CEF-E) mal výrazne zvýšiť z 5,84 miliardy EUR v období 2021 – 2027 na 29,91 miliardy EUR v období 2028 – 2034. **Európsky fond pre konkurencieschopnosť** poskytne konsolidovaný tok financovania (234,3 miliardy EUR) s účelovým financovaním (26,2 miliardy EUR) na rozšírenie a zavedenie technológií na dekarbonizáciu a prechod na čistú energiu vrátane infraštruktúry. V rámci **plánov národného a regionálneho partnerstva** (865 miliárd EUR) sa spoja investície a reformy v oblasti čistej energie a podporí sa realizácia národných energetických a klimatických plánov.

³⁰ Akčný plán EÚ na zaistenie bezpečnosti káblov, JOIN(2025) 9 final, eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025JC0009.

Predsedníčka von der Leyenová vo svojom prejave o stave Únie 10. septembra 2025 oznámila osem „energetických diaľnic“. Na základe existujúcich projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme v rámci siete TEN-E, ako aj hlavných projektov uvedených v Akčnom pláne pre cenovo dostupnú energiu, sa prostredníctvom energetických diaľnic riešia **najnaliehavejšie potreby energetickej infraštruktúry, ktoré vyžadujú osobitnú dodatočnú krátkodobú podporu a záväzok k ich realizácii s cieľom odstrániť prekážky, ktoré bránia pokroku**³¹.

Energetické diaľnice zvýšia energetickú bezpečnosť, znížia závislosť od fosílnych palív, začlenia do elektrizačnej sústavy viac obnoviteľných zdrojov energie, podporia elektrifikáciu, znížia ceny energie, urýchlia realizáciu plánu REPowerEU a pomôžu členským štátom prispôbiť sa postupnému ukončeniu dovozu ruských fosílnych palív. Mnohé z energetických diaľnic majú postavenie projektu spoločného záujmu alebo projektu vo vzájomnom záujme v druhom zozname projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme pre Úniu zverejnenom 1. decembra 2025, ktorý obsahuje 235 projektov cezhraničnej energetickej infraštruktúry v rámci EÚ a s partnermi z tretích krajín, ako napríklad Celtic Interconnector, Black Sea Interconnection Cable, Estlink 3. V rámci siete TEN-E majú všetky projekty spoločného záujmu a projekty vo vzájomnom záujme na zozname Únie niekoľko výhod vrátane prioritného postavenia a zjednodušených postupov udeľovania povolení, ako aj oprávnenosti žiadať o finančnú pomoc v rámci Nástroja na prepájanie Európy.

Obrázok 1: Mapa ôsmich energetických diaľnic

31

[Delegované nariadenie o druhom zozname projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme pre Úniu a jeho príloha – Energetika.](#)

1. Pyrenean crossing 1 a Pyrenean crossing 2 [*Lepšia integrácia Pyrenejského polostrova so spojovacími vedeniami cez Pyreneje do Francúzska*]
2. Great Sea Interconnector [*Prepojenie Cypru s kontinentálnou Európou s cieľom ukončiť jeho izoláciu v oblasti elektrickej energie*]
3. Harmony Link [*Posilnenie elektrických spojení s pobaltskými štátmi*]
4. Spätný tok transbalkánskeho plynovodu [*Zlepšenie dodávok energie v regióne Balkánu a východných susedných štátoch*]
5. Energetický ostrov Bornholm [*Premena Baltského mora na prepojovací uzol na mori*]
6. Zlepšenie cenovej stability a energetickej bezpečnosti v juhovýchodnej Európe
7. Koridor SouthH2 [*Južný vodíkový koridor*]
8. Juhozápadný vodíkový koridor z Portugalska do Nemecka

Komisia je odhodlaná okamžite **urýchliť realizáciu energetických diaľnic prostredníctvom posilnenej politickej koordinácie**, pričom sa bude opierať o regionálne skupiny na vysokej úrovni, v relevantných prípadoch mobilizovať podporu európskych koordinátorov, úzko spolupracovať s osobitnou skupinou pre energetickú úniu a v prípade potreby rozšíri dosah aj mimo členských štátov EÚ. Každý projekt bude mať prioritu na úrovni EÚ a Komisia bude podporovať členské štáty, aby im prideliť **rovnakú prioritu na vnútroštátnej úrovni**.

Na zabezpečenie **účinnnej cezhraničnej spolupráce pri udeľovaní povolení** sa Komisia zameria na identifikované prioritné projekty spojovacích vedení a posilní svoju podporu členským štátom pri určovaní spoločných postupov účinného a efektívneho procesu udeľovania povolení, v prípade potreby s podporou európskeho koordinátora. Na základe týchto skúseností s užšou koordináciou postupov udeľovania povolení môže Komisia zvážiť ďalšie kroky. Okrem toho Komisia poskytne členským štátom podporu na posilnenie administratívnych kapacít povoľovacích orgánov a digitalizáciu postupov udeľovania povolení na energiu z obnoviteľných zdrojov prostredníctvom špecializovaných opatrení, ktoré doplnia regulačný rámec pre udeľovanie povolení. To bude zahŕňať využívanie nástrojov, ako je Nástroj technickej podpory, a preskúmanie možnosti vytvorenia pilotného nástroja na udeľovanie povolení prostredníctvom existujúcich poradenských zariadení s cieľom posilniť budovanie kapacít a prístup k financovaniu investícií a reforiem v oblasti povoľovania. Komisia bude takisto podporovať výmenu poznatkov o možnostiach financovania a vývoj nových digitálnych platforiem na udeľovanie povolení prostredníctvom expertnej skupiny pre udeľovanie povolení.

Niektoré projekty sú už uznané ako dôležité projekty spoločného európskeho záujmu, čo prináša ďalšie výhody z hľadiska financovania a koordinácie. Podobne aj diaľnice Pyrenean crossing 1 a Pyrenean crossing 2, juhozápadný vodíkový koridor a energetická diaľnica v juhovýchodnej Európe budú označené ako pilotné projekty v rámci **nástroja na koordináciu v oblasti konkurencieschopnosti**, čo im umožní využívať výhody nadrezortného prístupu a osobitnej kapacity nástroja na riešenie horizontálnych otázok. Prioritné opatrenia, ktoré sa stanovia v rámci tohto nástroja, sa budú vykonávať spoločne s úsilím príslušných skupín alebo fór na vysokej úrovni a budú odrážať príslušné potreby každej diaľnice, napríklad zlepšenie flexibility energetického systému, riešenie otázok dodávateľského reťazca alebo výzvy v oblasti financovania.

Okrem toho boli nedávno energetickým dial'niciam v regióne Baltského mora a strednej a juhovýchodnej Európy pridelení európski koordinátori v rámci siete TEN-E,³² aby uľahčili včasnú realizáciu projektov prostredníctvom presadzovania cezhraničného dialógu, podpory udeľovania povolení a financovania, zabezpečovania podpory pre členské štáty a podávania správ o pokroku a prekážkach. **Komisia** takisto **posilní existujúce štruktúry a zabezpečí vyčlenenie zdrojov** na dosiahnutie väčšieho a trvalého zamerania na realizáciu ôsmich energetických dial'nic, v prípade potreby v úzkej spolupráci s európskymi koordinátormi.

Komisia **bude aktívne spolupracovať so všetkými dotknutými členskými štátmi a v plnej miere využívať uvedený súbor nástrojov** na zabezpečenie úspešnej realizácie energetických dial'nic. Európskej rade sa budú poskytovať pravidelné aktualizácie o pokroku, aby sa zabezpečil politický záväzok a zároveň transparentnosť a zodpovednosť.

³² [New European coordinator appointed to oversee completion of Baltic synchronisation energy project - European Commission](#) (Vymenovanie novej európskej koordinátorky, ktorá bude dozeráť na dokončenie energetického projektu synchronizácie Pobaltia – Európska komisia).
[New European coordinator appointed for the Central and South-East European energy interconnectivity](#) (Vymenovanie nového európskeho koordinátora pre energetickú konektivitu v strednej a juhovýchodnej Európe).

Príloha: Dodatočné krátkodobé ciele opatrenia pre každú z energetických diaľnic

Okrem zmienenej horizontálnej podpory Komisia poskytne **ciele krátkodobé opatrenia pre každú z energetických diaľnic s cieľom riešiť konkrétne výzvy**, aby sa zabezpečilo dosiahnutie konkrétneho pokroku a výsledkov v priebehu nasledujúcich 6 až 9 mesiacov.

1. Pyrenean crossing 1 a Pyrenean crossing 2 [Prepojenia elektrických sietí cez Pyreneje na lepšiu integráciu Pyrenejského polostrova]

Pyrenejský polostrov je stále nedostatočne prepojený so zvyškom trhu s energiou v EÚ, pričom súčasná cezhraničná kapacita medzi Francúzskom a Španielskom je obmedzená na 2,5 GW. To bráni integrácii trhu, spôsobuje pretrvávajúce cenové rozdiely a obmedzuje integráciu obnoviteľných zdrojov energie. Okrem projektu prepojenia v Biskajskom zálive, ktorý je vo výstavbe, je cieľom týchto ďalších dvoch pyrenejských projektov **zvýšiť celkovú kapacitu prepojenia do roku 2040 na 8 GW**, posilniť odolnosť sústavy a zredukovať obmedzenia pre obnoviteľné zdroje energie. Tieto dva pyrenejské projekty prepojenia boli **opätovne potvrdené v aktuálnom zozname projektov spoločného záujmu/projektov vo vzájomnom záujme** ako prioritné projekty na riešenie tohto úzkeho miesta. V máji 2025 získal projekt Navarra (ES) – Landes (FR) grant na prípravné štúdie vo výške 11,1 milióna EUR z Nástroja na prepájanie Európy. Napriek strategickému významu týchto projektov bol pokrok relatívne pomalý, pričom je potrebné ďalej pracovať na posilnení vnútroštátnych vedení a na objasnení prístupu k financovaniu.

Krátkodobé opatrenia: Komisia bude pracovať na uľahčení prijatia spoločného politického vyhlásenia na nasledujúcom zasadnutí ministrov skupiny na vysokej úrovni pre prepojenia v juhozápadnej Európe (prvý štvrtrok 2026) s cieľom potvrdiť **začiatok realizácie aspoň jedného z projektov** a riešiť potrebné posilnenie vnútroštátnej siete.

2. Great Sea Interconnector [Prepojenie elektrickej siete Cypru s kontinentálnou Európou s cieľom ukončiť jeho izoláciu v oblasti elektrickej energie]

Cyprus je posledným členským štátom EÚ, ktorý nie je pripojený k európskej elektrickej sieti³³, čo obmedzuje jeho začlenenie do vnútorného trhu s energiou a možnosti integrácie obnoviteľných zdrojov energie. Plánovaný projekt Great Sea Interconnector medzi Gréckom a Cyplom vyrieši tento nedostatok, ukončí izoláciu Cypru v oblasti elektrickej energie, podporí dekarbonizáciu Cypru a posilní odolnosť európskeho energetického systému. Navyše uľahčí dosiahnutie väčšej integrácie obnoviteľných zdrojov energie v širšej oblasti Stredozemného mora.

Tento projekt, ktorý bol opätovne potvrdený v aktuálnom zozname projektov spoločného záujmu/projektov vo vzájomnom záujme, bude najdlhším podmorským elektrickým káblom

³³ Írsko bude priamo pripojené do elektrickej siete EÚ prostredníctvom prebiehajúceho projektu Celtic Interconnector medzi Írskom a Francúzskom.

na svete s dĺžkou takmer 900 km. Získal podporu vo forme grantov z Nástroja na prepájanie Európy vrátane 2,3 milióna EUR na štúdie uskutočniteľnosti a 658 miliónov EUR na práce na výstavbe úseku medzi Gréckom a Cyprom. V máji 2025 boli dokončené práce na podmorskom kábli spájajúcom grécku pevninu s Krétou, čo predstavuje kľúčový krok k úplnému prepojeniu.

Pokrok v projekte brzdí zložitý geopolitický kontext, ktorý môže mať vplyv na časový harmonogram a náklady. Strategická hodnota tohto prepojenia zdôrazňuje význam úzkej koordinácie medzi členskými štátmi pri riešení týchto problémov a zabezpečení dokončenia projektu.

Krátkodobé opatrenia: Komisia bude naďalej poskytovať projektu najvyššieho strategického významu silnú politickú a technickú podporu v úzkej spolupráci s nadchádzajúcim cyperským predsedníctvom Rady v roku 2026, a to aj prostredníctvom špecializovaných podujatí a diskusií na vysokej úrovni, ako aj ďalším zapojením do riešenia geopolitických aspektov.

3. Harmony Link /Posilnenie prepojenia elektrickej siete s pobaltskými štátmi s cieľom zvýšiť bezpečnostné výhody ich nezávislosti od Ruska/

Dňa 9. februára 2025 tri pobaltské štáty úspešne synchronizovali svoje elektrizačné sústavy s kontinentálnou Európou, čo je prelomový úspech pre európsku energetickú bezpečnosť. Kľúčovou zostávajúcou investíciou v rámci projektu spoločného záujmu, ktorým je synchronizácia Pobaltia, je **spojovacie vedenie Harmony Link medzi Litvou a Poľskom**, čím sa dokončí úplná integrácia trhov s elektrickou energiou v Pobaltí. Nedávne vymenovanie európskej koordinátorky pre dokončenie tohto projektu by malo podporiť jeho rýchle uskutočnenie.

Projekt Harmony Link po dokončení posilní integráciu trhu, čo umožní obchodovanie s elektrinou cez Poľsko a podporí hospodársku súťaž, ktorá môže znížiť ceny pre spotrebiteľov a podniky v regióne. Navyše uľahčí integráciu obnoviteľných zdrojov energie. Projekt Harmony Link výrazne posilní aj energetickú bezpečnosť v pobaltských štátoch. V súčasnosti je jediným prepojením medzi Pobaltím a kontinentálnou Európou spojovacie vedenie LitPol Link a jeho výpadok by mal vážne dôsledky pre energetický systém v Pobaltí.

Krátkodobé opatrenia: Komisia podporí včasnú realizáciu projektu prostredníctvom posilnenej regionálnej spolupráce a zhodnotí ho na úrovni ministrov počas nasledujúceho zasadnutia skupiny na vysokej úrovni pre plán BEMIP v roku 2026 po minuloročnom podpísaní aktualizovaného memoranda o porozumení týkajúceho sa tohto plánu a zaistí, aby sa pri prijímaní nového akčného plánu skupiny na vysokej úrovni pre plán BEMIP uprednostnila realizácia tejto energetickej diaľnice.

4. Spätný tok transbalkánskeho plynovodu /Odolnosť dodávok energie v regióne Balkánu a v našom východnom susedstve/

Spätný tok transbalkánskeho plynovodu nie je projektom rozširovania kapacity, ale koordinovaným úsilím v regióne strednej a juhovýchodnej Európy s cieľom **umožniť**

maximálne využitie existujúcej prepravnej kapacity zemného plynu v opačnom smere, z juhu na sever. Táto funkcia je kľúčom k diverzifikácii dodávok zemného plynu do juhovýchodnej Európy a k ukončeniu dovozu z Ruska.

Vďaka významnej prepravnej kapacite môže transbalkánsky plynovod zohrávať ústrednú úlohu pri regionálnej diverzifikácii a plnení cieľov plánu REPowerEU. Jeho potenciál sa bude ešte zvyšovať od roku 2027, keď sa očakáva uvedenie do prevádzky ložiska zemného plynu Neptun Deep v Rumunsku. Plná prevádzka transbalkánskeho plynovodu v smere z juhu na sever by spolu s diverzifikáciou zdrojov podporila intenzívnejšie obchodovanie, hospodársku súťaž a likviditu trhu v regióne bez potreby nákladnej novej infraštruktúry.

Napriek tomuto potenciálu **súčasná regulačná a trhová prekážka v niekoľkých členských štátoch pozdĺž plynovodu vytvárajú prekážky pre jeho využívanie a komerčnú životaschopnosť**. Nedávne vymenovanie európskeho koordinátora pre región CESEC posilní podporu zo strany EÚ pri riešení týchto prekážok.

Krátkodobé opatrenia: Komisia zintenzívni koordináciu v rámci skupiny na vysokej úrovni pre CESEC so všetkými dotknutými krajinami vrátane Moldavska a Ukrajiny s cieľom **čo najskôr zvýšiť obchodnú príťažlivosť plynovodu** a zároveň zabezpečiť dlhodobý súlad s *acquis* EÚ v oblasti energetiky. V tejto súvislosti bude Komisia ďalej podporovať prácu skupiny na vysokej úrovni pre CESEC týkajúcu sa harmonizácie kvality plynu a **odstraňovanie prekážok brániacich maximálnemu využívaniu transbalkánskeho plynovodu**.

5. Energetický ostrov Bornholm [Premena Baltského mora na prepojovací uzol na mori]

Energetický ostrov Bornholm je prvým projektom svojho druhu a predstavuje hybridný projekt na mori, ktorý sa nachádza juhozápadne od ostrova Bornholm vo výhradnej hospodárskej zóne Dánska. Projekt je plánovaný ako budúci energetický uzol **s možnosťou rozšírenia a pripojenia k ďalším spojovacím vedeniam** s inými krajinami. Opätovne bol potvrdený v druhom zozname projektov spoločného záujmu/projektov vo vzájomnom záujme a v septembri 2025 získal grant na práce (645,2 milióna EUR) z Nástroja na prepájanie Európy. Energetický ostrov Bornholm predstavuje koncepciu pre budúce iniciatívy EÚ na mori; zvýši integráciu trhu, posilní bezpečnosť dodávok na úrovni EÚ a prinesie výhody Dánsku, Nemecku a členským štátom mimo regiónu. Prepojením výroby elektrickej energie na mori s dánskou a nemeckou vnútroštátnou elektrizačnou sústavou sa veterná energia na mori mení z vnútroštátneho zdroja na spoločné európske aktívum pre ďalšiu elektrifikáciu, čím sa posilňuje naša spoločná odolnosť a energetická nezávislosť. Zostávajúce výzvy sa týkajú dohody medzi Dánskom a Nemeckom o spôsobe rozdelenia dodatočných nákladov na podporu veterného parku na mori v Dánsku a dokončenia regulačného rámca v Dánsku, najmä pokiaľ ide o cezhraničnú zodpovednosť.

Krátkodobé opatrenia: Po podpísaní dohody o grante z Nástroja na prepájanie Európy v hodnote 645 miliónov EUR na podporu dánskej strany Energetického ostrova Bornholm 4. septembra 2025 v Kodani, ktorý je určený na výstavbu dvoch nových meniarní a inštaláciu podmorského káblového systému bude Komisia naďalej podporovať Dánsko a Nemecko pri

dosahovaní politickej dohody o rozdelení nákladov na výrobu elektrickej energie na mori v dánskych vodách, ako aj pri dokončovaní ich regulačného rámca pre cezhraničnú zodpovednosť. Okrem toho bude Komisia naďalej podporovať prácu na interoperabilite sústav na mori, aby sa zabezpečilo, že Energetický ostrov Bornholm sa v budúcnosti môže stať pre región Baltského mora skutočným uzlom na mori.

6. Zlepšenie cenovej stability a energetickej bezpečnosti v juhovýchodnej Európe, a to aj uskladňovaním energie

Región juhovýchodnej Európy trpí štrukturálne vysokými cenovými rozdielmi, čoho dôkazom sú prudké nárasty cien v roku 2024, ktoré spôsobili rozdiely priemerných cien medzi jednotlivými krajinami vo výške viac ako 10 EUR/MWh.

Energetická diaľnica **Prepojenia elektrických sietí v juhovýchodnej Európe** rieši kritické nedostatky v elektrickej infraštruktúre v tomto regióne s cieľom zlepšiť cenovú stabilitu, zvýšiť bezpečnosť dodávok a podporiť integráciu regionálneho trhu. Zahŕňa lepšie využívanie existujúcich prepojení a riešenie budúcich cezhraničných potrieb, aby sa odstránili súčasný cenové rozdiely. Podľa posúdenia potrieb systému v rámci desaťročného plánu rozvoja siete z roku 2024 od siete ENTSO-E je potrebné posilniť infraštruktúru na väčšine hraníc v regióne. Na naplnenie týchto potrieb bude rozhodujúca rýchla realizácia existujúcich projektov spoločného záujmu a prioritných projektov elektrickej infraštruktúry skupiny na vysokej úrovni pre energetickú konektivitu v strednej a juhovýchodnej Európe (CESEC). Flexibilitu systému zlepší aj zrýchlenie uskladnenia energie v regióne.

Krátkodobé opatrenia: Na urýchlenie pokroku bude nevyhnutná úzka koordinácia a podpora zo strany skupiny na vysokej úrovni pre CESEC spolu s koordinátorom pre CESEC. Komisia zabezpečí, aby sa v budúcom roku na všetkých úrovniach uskutočnili osobitné diskusie na vysokej úrovni s cieľom udržať dynamiku a podporiť realizáciu.

7. Koridor South2 [Južný vodíkový koridor (Tunisko, Taliansko, Rakúsko a Nemecko)]

Južný vodíkový koridor bude kľúčom k pokroku v spravodlivej a udržateľnej energetickej transformácii v celej oblasti Stredozemného mora, najmä v severnej Afrike, a zároveň umožní dekarbonizáciu priemyselných centier pozdĺž jeho trasy. Ponúka významný potenciál na rozšírenie výroby vodíka z obnoviteľných zdrojov, infraštruktúry a odberateľských trhov, na podporu integrácie trhu a na vytvorenie podporného regulačného a investičného rámca v súlade s vodíkovou stratégiou a regulačným rámcom EÚ.

Tento koridor **zahŕňa štyri projekty spoločného záujmu**, z ktorých niektoré už získali granty na štúdie z Nástroja na prepájanie Európy, a [jeden projekt vo vzájomnom záujme s Tuniskom], pričom všetky boli opätovne potvrdené v druhom zozname projektov spoločného záujmu/projektov vo vzájomnom záujme. Vzhľadom na počiatočné štádium rozvoja trhu s vodíkom bude v budúcnosti potrebné pokračovať v koncepcnej práci, najmä s cieľom ešte viac znížiť riziko pre súvisiace investície a zároveň zachovať vzájomne výhodné partnerstvo so severnou Afrikou.

Krátkodobé opatrenia: V krátkodobom horizonte Komisia posilní koordinačné a realizačné úsilie sekretariátu projektu South2 pod spoločným vedením GR MENA a GR ENER. Regionálne dialógy sa zintenzívnia aj prostredníctvom zasadnutí trojstrannej spoločnej pracovnej skupiny EÚ pre južný vodíkový koridor (Taliansko, Rakúsko a Nemecko) a päťstrannej skupiny (Alžírsko, Tunisko, Taliansko, Rakúsko a Nemecko) začiatkom roka 2026 s cieľom dosiahnuť pokrok v tejto iniciatíve. K realizácii tejto energetickej diaľnice prispeje aj hlavná iniciatíva transstredozemskej spolupráce v oblasti energetiky a čistých technológií (T-MED), ktorá sa začala v rámci paktu pre Stredozemie³⁴.

8. Juhozápadný vodíkový koridor z Portugalska do Nemecka

Juhozápadný vodíkový koridor bude prepravovať dekarbonizovaný vodík z výrobných prevádzok v juhozápadnej Európe do centier priemyselného dopytu, čím sa urýchli dekarbonizácia odvetví náročných na znižovanie emisií a umožní sa účinná integrácia energie z obnoviteľných zdrojov. Súčasťou tejto iniciatívy sú **klúčové projekty spoločného záujmu medzi Portugalskom, Španielskom a Francúzskom, ako aj predĺženie vnútorných prepojení smerom do Nemecka**. Cieľom týchto projektov je **do roku 2030** dodávať spolu až **2 milióny ton čistého vodíka ročne**, čím sa posilní energetická bezpečnosť a flexibilita v celom regióne.

Dosiahnutý pokrok je však obmedzený a pretrvávajú niekoľko problémov vrátane nedostatočného využívania, oneskorení pri vykonávaní právnych predpisov, ťažkostí pri zabezpečovaní financovania a koordinácii opatrení na zníženie rizika pozdĺž koridoru a strategických priorít v členských štátoch na zabezpečenie toho, aby koridor prinášal spoločné výhody pre všetkých účastníkov.

Krátkodobé opatrenia: Na urýchlenie pokroku bude nevyhnutná úzka koordinácia a obnovená politická podpora prostredníctvom skupiny na vysokej úrovni pre juhozápad. Nadchádzajúce zasadnutie ministrov v rámci skupiny na vysokej úrovni pre juhozápadnú Európu v prvom štvrtroku 2026 pomôže zintenzívniť úsilie a uľahčí výmenu názorov medzi členskými štátmi týkajúcich sa kľúčových technických a finančných aspektov a aspektov znižovania rizík rozvoja koridoru.

³⁴

[*Joint communication on the Pact for the Mediterranean - Middle East, North Africa and the Gulf*](#)
(Spoločné oznámenie o pakte pre Stredozemie – Blízky východ, severná Afrika a Perzský záliv).